

مجلس نقشه های منتخب دوره قاجار

گروه اجرایی طرح

مرتضی دامن پاک جامی، فرهاد تهرانی

بهزاد صالحی، سعید زاهدی

اداره اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه
مؤسسه بین المللی مطالعات آسیای مرکزی (ایکاس)

تهران - ۱۳۹۵

فنونان و نام پدیدآور:	اطلس نقشه‌های منتخب دوره قاجار، ناظر طرح: مرتضی دامن‌پاک‌جامی.
شخصیات نشر:	تهران، اداره اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه
شخصیات ظاهری:	۲۶۸ صفحه.
نمایک:	۹۷۸-۹۶۴-۳۶۱-۷۸۱
ها:	۱۰۱۰۰،۰۰۰ ریال
وضعیت فهرستنویسی:	فیفا.
ادداشت:	گروه اجرایی طرح: مرتضی دامن‌پاک‌جامی، فرهاد تهرانی، بهزاد خاکپور، سعید زاهدی
موضوع:	جغرافیای تاریخی - نقشه‌ها
موضوع:	Iran - Historical - Maps
موضوع:	ایران - تاریخ - قاجاریان، ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ ق.
موضوع:	Iran - History - Qajars
سناسه افزوده:	دامن‌پاک‌جامی، مرتضی، ۱۳۴۲، ناظر
سناسه افزوده:	ایران، وزارت امور خارجه، مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌المللی، اداره اسناد و تاریخ دیپلماسی
سناسه افزوده:	مؤسسه بین‌المللی مطالعات آسیای مرکزی
ده‌بندی کنگره:	۷۷DSR/الف/۱۳۹۵
ده‌بندی دیویی:	۹۵۵/۲۲۳۰
سماره کتابشناسی ملی:	۴۵۰۰۹۷۴

اطلس نقشه‌های منتخب دوره قاجار

گروه اجرایی طرح:	مرتضی دامن‌پاک‌جامی، فرهاد تهرانی، بهزاد خاکپور، سعید زاهدی
آمین اسناد:	اداره اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه
یراستار ادبی:	مریم حجاری
رور گرافیک، صفحه آرایی و طراحی روی جلد:	شهرزاد طهرانی
روه مترجمین:	محمد شایان، حسین حمیدی‌نیا، امیر جواهری
ها:	۱۰۱۰۰،۰۰۰ ریال

توگرافی، چاپ و صحافی

اداره نشر وزارت امور خارجه

قتر مرکزی:	خیابان شهید باهنر (نیاوران)، خیابان شهید آقایی، مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌المللی وزارت امور خارجه
تلفن:	۲۲۲۹۷۰۲۹، نمابر: ۲۲۸۳۲۵۶۵
بایندگی و فروشگاه مرکزی:	میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، پاساژ ناشران، طبقه همکف پلاک ۱۶/۲۲
تلفن فاکس:	۶۶۹۵۲۲۹۰، تلفن همراه: ۰۹۳۵۹۶۴۹۰۲۷، تلفن: ۶۶۴۹۰۳۱۵
روشگاه شماره ۲:	خیابان شهید باهنر (نیاوران)، خیابان شهید آقایی، جنب مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌المللی
وزارت امور خارجه، تلفن:	۲۲۸۰۲۶۶۲

فهرست مطالب

۷	مقدمه معاون پژوهشی مرکز آموزش و پژوهش های بین المللی وزارت امور خارجه
۱۱	مقدمه مدیر اجرایی مؤسسه بین المللی مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز
۱۳	بخش نخست
	نقشه های منطقه شمال غربی
۶۷	بخش دوم
	نقشه های منطقه شمال
۷۱	بخش سوم
	نقشه های منطقه شمال شرقی
۱۴۷	بخش چهارم
	نقشه های منطقه شرق
۱۶۵	بخش پنجم
	نقشه های منطقه جنوب
۱۸۳	بخش ششم
	نقشه های منطقه جنوب غربی
۲۰۱	بخش هفتم
	نقشه های منطقه غربی
۲۱۱	بخش هشتم
	نقشه های منطقه مرکزی ایران
۲۳۳	بخش نهم
	نقشه های پیرامونی و متفرقه

مقدمه مدیر مؤسسه ایکاس

“اطلس نقشه‌های منتخب دوره قاجار” یکی از پروژه‌هایی است که توسط مؤسسه بین‌المللی مطالعات آسیای مرکزی (ایکاس) برای سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۵ به ایران اختصاص داده شده است. از آنجایی که این مؤسسه با هدف انجام مطالعات جاده ابریشم در سال ۱۹۹۵ و در خلال اجرای پروژه جاده ابریشم توسط یونسکو با عنوان “مطالعات جاده‌های ابریشم: جاده‌های گفتگو (۱۹۸۸-۱۹۹۷)” تأسیس شد، این پروژه اهمیت به‌سزایی دارد، چرا که این اطلس نه تنها از نظر فنون نقشه‌برداری اثر با ارزشی محسوب می‌شود، بلکه شامل منابع ارزشمندی از حیطه جمعیت‌شناسی و مردم‌شناسی در جاده ابریشم است.

جاده ابریشم در سراسر تاریخ با انتظامات فرهنگی، مذهب، علم و ادبیات نقش ویژه‌ای در خلق تمدن‌ها به ویژه در قاره اوراسیا داشت. “اطلس نقشه‌های منتخب دوره قاجار” گواه روشنی است از اینکه نیاکان ما چگونه ردپای خود را بر قاره اوراسیا برجای نهاده‌اند. به همین روی، برای همه ما باعث بسی افتخار است که کار گزینش و جمع‌آوری نقشه‌ها توسط مجریان ایرانی پرورش به اتمام رسید.

یافته‌های نقشه‌های ارزشمند تاریخی موجود در اطلس نقشه‌های منتخب دوره قاجار “گنجینه گرانبهایی برای همه دانش‌پژوهان و دانشجویان این رشته است. به ویژه بر این، قرار گرفتن این نقشه‌ها در فهرست میراث مستند جهانی توسط یونسکو بر ارزش این مجموعه می‌فزاید. نقشه‌های انتخاب شده برای این پروژه شامل اسناد مهمی است که مآخذ معتبری برای مطالعات جمعیت‌شناسی، جغرافیای طبیعی، تاریخی و فرهنگی در مناطق پهناوری مانند آسیای غربی و مرکزی به‌شمار می‌آید.

تعداد بی‌شماری از اسناد ارزشمند تولید شده توسط نیاکان ما که در آرشیوها و کتابخانه‌های کشورهای واقع در مسیر جاده ابریشم قرار دارند منتظرند تا ما به تنظیم و انتشار آنها در راه خدمت به مطالعات نسل معاصر و نسل‌های آینده اهتمام ورزیم. اطمینان دارم که این پروژه باعث انجام مطالعات بیشتر و اجرای پروژه‌های مشابهی در خصوص این اطلس و اسناد دوره‌های دیگر تاریخی مرتبط با جاده ابریشم خواهد شد. در پایان مایل‌م مراتب تقدیر و تشکر خود و ایکاس را به مجریان و دست‌اندرکاران طرح به خاطر انجام این کار بزرگ تقدیم کنم.

پیلهو پارک

مدیر اجرایی مؤسسه بین‌المللی مطالعات آسیای مرکزی (ایکاس)

سمرقند